

eadem sint, lapidis speciem aliam existimare oportet. Differt nitor ut aliàs dixi à splendore, plurimus in Smaragdo, quia in intimo est splendor paucus, nitor cum mollis sit contra plurimus: nitor in speculo & Achate modicus, splendor in adamante: vterque excellit, nam & à superficie nitor, & à profundo splendor eximius emicat. His ergo rationibus bene perspectis intelliges, quæ gemma sit sui generis, quæ communis. Adnasci autem lapides lapidibus, & gemmas etiam marmoribus, & silici onychem, quæ est vilissima gemmarum; huic iaspidem, qui & quandoque per se oritur ex illis, tum ex iaspide præsuum sæpè vidimus, ut in interliminio qui lapis sit non facile dignoscas: sed tamen mistam naturam, ex quibus constant, manifestè produnt. Ergo lapis ille admirabilis, qui apud me est cochleæ cum imagine onyx proculdubio est, non sui generis lapis: sed galli ventriculo inclusus, ob id figuram illam consecutus, artificio naturam mentiente. Sed quia grauissimus est & durior onyche, & formam habet ferme rotundam, chalazias dubio procul est: insignis ob id viribus atque raritate, nec non naturæ proprietate.

17 Glaphyrus: viridi colore herbaceoque ac densò prorsus partim, partim sanguineo & rubenti, in modum flammæ, atque flauo perspicuo, non est è genere carneoli, sed misto: habetque duos huiusmodi, quos constat esse compositos ex triplici natura quæ in lapidibus speciem propriam parit, & vires habet singulares: lætitiā, tranquillitatem animi atque prudentiam auget: unde etiam bona fortuna & honos. Est etiam carneolo fragilior, & substantiæ purioris: quod vero miscetur siccior.

18 Cæruleus lapis seu Cyaneus gemma non est; sed à linea facile comminuitur, sed ob pulchritudinem & precium, gemmis adnumeratur: nam ex eo fit pulvis qui pondere auri & aliquantò maiore etiam permutatur, quo pictores illustre illud cæruleum pingunt: mirumque quòd ventis sole & imbribus perficitur si non decidat. Sapphirum refert, verum opacus est: gleba est potius quàm lapis, nitorem tamen concipit leuigatus & tersus: auro maculas habet persæpe concolores; quidam habuit huiusmodi cum insigni: quod si non artificis industria factum esset, ut maculæ in stellas formarentur, palam est potuisse & debuisse lapidem sui generis non cæruleum existimari, vim tamen aliquam habere potest, si lapis est. Et censendum est habere, & cuiusdam mediæ esse naturæ.

19 Achates gemma est durior iaspide, & splendidior nonnunquam, etiam opaca, nullum refugit colorem, quanquam viridis, ad aliud genus transferri soleat: est etiam permixta ex opaca & perspicua. At si diuersi sunt pro locis colores, diuersæque vires, si quis tot lapidum genera faciat, modò constantibus coloribus non

aberrabit; tum maximè quòd & nitor etiam, & splendor tantundem diuersus sit. Facit hominem sollicitum & cogitabundum, quæ verò nigra est cum fascia candida in precio est. Omnis linea quasi glaciem refert, & maximè candida, & quicumque lapis sic præcingitur, facillè frangitur. Versicolores etiam lapides varia ostendunt somnia, & iuxta naturam plerumque colorum. Qui corallio similis est, aureis guttis confirmat cor, & exhilarat hominem, & visui confert. Qui ex albo & nigro, is contra morsus scorpionum valet. Qui ex coloribus variis permixtus est, cum nitore magno varias reddens figuras, Indicus est & nobilissimus, ideòque & aduersus fulgura valet, & promptitudinem cum hilaritate atque prudentia animo addit, ideòque multos felices successus, quales Pyrrhus Epirotarum res consecutus est, præbet. Fertur Persicus esse cylindri forma, & ardere, ardendoque myrrhæ odorem spirare.

20 Nicoli creduntur felices in pugna, unde nomen sumpserunt. Duriores sunt achate & ideò magis nitent, & magis opaci, ideò non splendent. Ob id & quia duabus superficiebus rectis committuntur, nigra & quasi cærulea dilutior, ideo sunt sui generis: & omnino gestantem efficiunt tristem & cogitabundum. Optimorum cæruleus satur & niger admodum nitet, velut nobilium Siculorum Achatium.

21 Tricolos quam vocant gemmarum oculum, media est inter Siculum achatem, & Nicolum: nam duritie ac nitore & opacitate Nicolum refert. Tribus coloribus constat nigro & albo iunctis, plana superficie, velut in Siculo achate, sed nigro pariter iungitur, ferrugineus & ipse nitens & recta linea; quamobrem mistas vires habet: nec puto gemmam quæ ex extremis coloribus nec splendentibus componitur, ita ut læti colores absint, posse esse vtilem gestanti ad animum bonum, forsan ad opes conferre poterit: nam qui opes congregant, omni improbitate morum referti sunt; quamobrem qui forsan inutiles bono viro, & feliciter & incundè viuere volenti dici possent, huic negotio tamen erunt accommodati. Quòd si ex aliis coloribus gemma eodem modo componatur, si splendidi sint, alterius speciei est: si omnino opaci, nitorem ut dixi explorare, tum pondus oportet: & si his distinguantur, alterius speciei erunt, maximè cum plures eiusmodi inuentæ similes fuerint, eisdemque coloribus ordinatim positis.

22 Veientana ergo Italicus lapis non gemma, siquidem mollis, rotundis lineis & orbibus, ex cæruleo diluto in nigro, velut Niculus, sui generis ob id dici debet: tristis & melancholicus lapis: insigni viro inutilis, forsan diuitiis comparandis non inutilis. Verisimile est enim sordidos mores præstare. Neque alterius speciei existimabo esse achatem, in quo multi oculi cærulei erant, siquidem constabat